

TELEGRAFUL ROMÂNULUI

Nr. 43. ANULU XIV.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: joia și Duminică. — Prenumeratiunea se face în Sabiiu la expeditorul foiei pe afara la c. r. poste, cu bani ga'ta prin scrisori francate, adresate către expeditor. Pretulu pnenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei și pen-

Sabiiu, in 2/14 Iunie 1866.

tru provincie din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țeri străine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru intea ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/2 cr. v. a.

In Nrulu 138 alu diurnalului oficiosu din Vienn'a aflamu, ca Sinodulu archierescu tinutu in Sabiiu au asternutu Maiestatei Sele urmatoarea Adresa de loialitate:

Majestatea Vostra c. r. Apostolica!

Prea gratiose Imperate și Rege!

Cu umilintia Subsemnatii, adunati in unu Sinodu archierescu spre pertractarea afacerilor bisericesci, scolare și fundatiunale, și tinu de cea mai imperioasa detorintia de Supusi, a-si descoperi și cu acesta ocasiune Majestății Voștre c. r. Apostolice, in celu mai adencu devotamentu, fatia cu impregiurările cele din ce in ce mai amenintiatore, loialitatea lor, neclati'a credintia și vointi'a lor cea ga'ta spre ori ce sacrificiu pentru interesele Majestății Voștre.

Prea umilitu Subinsemnatii nu voru inceta a inaltia la ceriu pentru Majestatea Vostra cele mai caldure rugacioni și nu voru inceta a ruga pre atotputerniculu Parinte cerescu a-si reversa binecuvantarea sea preste Principele loru celu preaiubitu, pentruca sa inlature pericolu resboiului, conjurati de inimicu contra scumpei patrii cu o pasiune fara de esemplu.

Aceiasi nu voru intardia Majestatea Vostra! a-si da tota si-lintia de a lucra intr'acolo, ca credinciosi concediuti archi-pastoriei lor, cari de altmintea și pana acum, totdeun'a au doveditu nevatematu credintia loru către prea inaltulu Tronu alu Majestății Voștre, și acum, in fati'a posibilelor eveneminte viforose, ce aru pute sa se ivasca, sa fia ga'ta cu averea și sângele lor pentru Marinimosulu loru Imperatu.

Majestatea Vostra! noi ne permitem rugarea, sa Ve indurati preagratiu a primi descoperirea acesta a simtiemintelor noastre celor mai sincere, de care suntemu petrunsi.

Cari remanem in cea mai adenca devotiu

Sabiiu 2 Iunie 1866

Ai Majestății Voștre c. r. Apostolice prea umiliti supusi și servi:

Andreiu Bar. de Siagu'n'a m. p.

Archiepiscopu și Mitropolitu alu Românilor gr. or. in Ungari'a și Transilvani'a.

Procopiu Ivacicovicu m. p.

Episcopulu Aradului

Ioann Popasu m. p.

Episcopulu Caransebesiului.

Sabiiu 1 Iunie. Precum amu apromisu in numerulu precedente alu „Telegrafulu Român”, asi'a eata impartasimu unele momente din cuventarea, ce Escelenti'a Sea Par. Mitropolitu alu nostru Andreiu au tinutu la deschiderea Siedintielor Sinodului archierescu din anulu acest'a, și adeca, dupa ce Escelenti'a Sea au amintitu motivulu și scopulu celor trei Sinode archieresci, care in decurgerea anului trecutu s'au tinutu la Mitropoli'a noastră greco-resaritena in Sabiiu, au espusu incidentele presentului Sinodu, ca adeca cu scumpetate sa se observeze din partea Archiereilor cele demandate in Canone, care prescriu tinerea Sinodelor archieresci in totu anulu spre acelu scopu, ca nici Mitropolitulu sa nu faca fara judecat'a Episcopiloru nimic'a in obiecte mai momentose, dar nici Episcopii sa nu tracteze unilateralu fara judecat'a Mitropolitulu nici unu obiectu mai insemnatu in Eparchiele sale. Dupa acestea Escelenti'a Sea au documentatu scientificu, ca tinerea Sinodelor anuali archieresci este o urmare naturale a caracterului Bisericeii noastre, carea este un'a santa, sobornicesca — de a tota lumea — și apostolica. Un'a este Biserica, căci Christosu Capulu ei este unulu; asi'a și cărm'a ei trebuie sa fia un'a. Santa este Biserica, căci Christosu este santu, și s'au datu pentru dens'a, ca sa o santiasca, și sa fia santa și fara prihana; asi'a dara și cărm'a ei are sa fia santa, ceea ce va fi, deca Archiereii voru urmă poruncilor lui Christosu, carele adunandu-se ei, va fi in mijloculu lor, ca in mijloculu acelor, cari s'au adunatu in numele lui. Sobornicesca, va sa dica: de a tota lumea este Biserica, căci este latita in tota lumea; acesta impregiurare factica trage dupa sine acea consecuintia naturale, ca de-si Biserica este latita in tota lumea, totusi ea este un'a, și cărm'a ei trebuie sa fia un'a, ceea ce va fi atunci, candu partile ei constitutive voru avea o legatura și organismu, care sa corespundia unitatei capului ei, și uniformității

ei in conducerea, administrarea și regularea afacerilor sale singurati-ce; acesta se pote ajunge numai in Sobore, adeca in adunări, — Sinode —; prin urmare afacerile bisericesci și ale altor obiecte bisericesci au a se face dupa principiulu sinodalității; acestu principiu are prototipulu seu in cuvintele Mantuitorului, prin care I. invetiase, cum trebuie sa se tractedie fratele celu pecatosu, și adeca mai nainte in osebu, și apoi inaintea mai multor; II. in cuvintele lui Christosu, cu care au apromisu Apostolilor: ca unde voru fi adunati doi seu trei in numele lui, acolo va fi și elu in mijloculu lor. — Principiulu Sinodalității are prototipulu seu și in faptele Apostolilor, cari functiuna dupa modulu lui Christosu, ceea ce se vede de acolo: ca nu unulu dintre ei, ci mai multi Apostoli și o multime de credinciosi s'au adunatu spre a decide: ca are paganulu a se tai'a imprejuru inainte de botezu seu nu? nu ei singuri, ci cu mai multi invatiacei și credinciosi au alesu pe Mati'a in loculu vendiatorului Iud'a; nu ei singuri, ci cu multimea invatiaceilor au alesu pe cei siepte Diaconi pentru slujb'a meselor; — prototipulu principiului Sinodalității in Biserica noastră se deduce preafiresce și din scrierile și Canonele Santiloru Parinti, cari au statu dela inceputu in fruntea trebilor Bisericeii lui Christosu.

Si asi'a Archiereii urmandu principiulu sinodalității, recunoscu in fapte, ca Biserica lui Christosu este sobornicesca, adeca de a tota lumea, ear afacerile lor mai insemnate le sevarsiescu dupa principiulu Sinodalității, precum acesta prescriu invatiaturile lui Christosu, faptele Apostolilor, și Canonele Santiloru Parinti. — Mai departe, deca Biserica este apostolica, și sub Apostolicitatea Bisericeii suntemu datori a tine cu taria invetiaturile și tradițiunile Apostolilor, și a ne departa in lucruri bisericesci de acelu felu de invatiaturi și dascali, cari sunt contrarii Apostolilor, și invatiaturilor lor; atunci vedindu noi pe Apostoli, ca afacerile lor le sevarsi'a dupa principiulu sinodalității, avemu indatorire a conduce, a administra și a regula și afacerile noastre. Si asi'a din tote acestea urmaza, ca Archiereii sunt datori a se consulta la olalta in obiecte momentose; inea și fiecare parte constitutiva bisericesca, precum sunt: parochiile, protopopiatele, Eparchiile și Mitropoliele, — este datore sa tracteze afacerile sale in Sinode. Si ca sa putemu ajunge la astfelu de stare canonica și normale, de care si pan' acum ne-amu bucuratu, dar nu in modru canonicu, Sinodulu mitropolitanu din anulu trecutu au petitionatu la Maiestatea Sea pentru celebrarea unui congressu mitropolitanu, unde cu intrevenirea reprezentantiloru clerului și ai crestinilor sa se stabileze unu Regulamentu potrivit asiediamintelor canonice pentru conducerea, administrarea și regularea trebilor bisericesci, scolari și fundatiunali. Petitiunea acesta sinodale cu bunasema s'aru fi fostu incuviintiatu pan' acum, de n'aru fi patri'a amenintiatu decatra unui inimici estrani.

Dupa aceste trecu Cuventatoriulu la obiectiunea acelor, cari vreau sa vadia in principiulu Sinodalității vatamarea independintiei Mitropolitulu și a Episcopiloru, in chiamarea lor. Cuventatoriulu caracteriza o astfelu de obiectiune de un'a confusia a conceptulu despre organismulu Bisericeii noastre, și despre pusetiunea unui Mitropolitu și a Episcopiloru sufragani, și refrange obiectiunea cu cuvintele Apostolului Pavelu, carele invatia pe Corinteni asi'a: „ca trupulu omenescu nu este unu madulariu, ci mai multe; ca de aru dice piciorulu, ca nu suntu mana, și nu suntu din trupu, au dora pentru aceea nu este din trupu? și de aru dice urechi'a: ca nu suntu ochiu, și nu suntu din trupu, au dora pentru aceea nu este din trupu? căci de aru fi totu trupulu ochiu, unde aru fi audiulu? și de aru fi totu trupulu audiulu, unde aru fi mirosulu? Insa Dumnedeu au pusu madularile asi'a, precum au vrutu, ca, de aru fi tote o madulare, unde aru fi trupulu? ear acum cu adevratu suntu multe madulari, inea unu trupu, și ochiulu nu pote dice manei, n'amu lipsa de tine; seu capulu picioriloru, n'amu lipsa de voi, ca sa nu fia desbinare in trupu, ci sa se grijeasca madularile intre sine un'a de alt'a; și incheie Apostolulu invetiatur'a sa către Corinteni dicendu: Ear voi sunteti trupulu lui Christosu, și madulari fia-care dupa partea sea.”

Cuventatoriulu Mitropolitu pe bas'a acestei invetiaturi apostolicesci argumenteza asi'a: independintia Mitropolitulu și a Episcopiloru nici decum nu se vatama prin observarea principiulu Sino-

deliații în afacerile lor mai momentose, căci precum Mitropolitul nu poate să dica: că n'are lipsa de Episcopi, pentru că când aru dice un'a că acésta, atunci s'aru rupe de către madularile sale naturale, cu care formează în organismul Bisericii, va să dica: în trupul lui Christos, o parte constitutivă, și aru transgredé cu volnicia și nepasare îndatorirea sa de a tiné în totu anul cu Episcopii sufragani Sinodu, și de a se consultă cu Episcopii, că fără judecat'a loru nimicu sa nu faca mai momentos; întocm'a nu potu dice nici Episcopii, ca n'au lipsa de Mitropolit, căci cându aru dice un'a că acésta, atunci s'aru rupe de către madulariul lor cardinalu, care în Canóne se numesce „Celu dintăiu” și „Capula Episcopiloru”, și aru vatemă Canónele, care le demanda lor, ca în totu anul sa se infatisieze la Sinodulu conchiemandu prin Mitropolit, și sa nu faca nimic'a mai însemnatu fără judecat'a „Celui dintăiu” adeca a Mitropolitului. — Apoi arata Cuventatoriulu, ca Antisinodalii cu seau fără voia înaintéza în Biserica volnicia și absolutismu în favórea Arhieriloru; de aceea le eschiamă lor cu cuvintele Mantuitoriului: „Vai voue cărturariloru și fariseiloru fatiarnici! ca Ve asemenati mormintelor celoru spoite, care din afara se arata frumóse, eara dinlăuntru sunt pline de ósele mortiloru, și de tóta necurati'a.”

Evenimente politice.

Sabiiu 1 Iunie.

„W. Ztg.” publica unu raportu alu ministrului de finantie conte Larisch către Majestatea Sea despre starea finantiala a imperiului. Contele Larisch are în urm'a acestui raportu, acelu mare merit, ca nu ascunde starea cea rea finantiala, ci din contra au datu de gola tóta economi'a cea darapanătoare de mai nainte. Cu alta ocaziune vomu referá mai pre largu și noi în obiectulu acésta.

La diet'a din Pest'a, se lucra în comitete. Celu pentru instituttele publice au computatu într'acele instituttele publice de tié- ra și teatrulu ungurescu din Clusiu.

Incátu privește cestiunea natiunalitátiloru dice unu cor. dela Zkft: Majoritatea subcomitetului dela comisiunea casei reprezentantiloru s'a reintorsu la proiectulu bar. Eötvös din 1861, ceea ce au facutu sensatione în cercurile deputatiloru atátu slavi câtu și romani. Precum e cunoscutu acelu proiectu vré sa deslege cestiunea natiunalitátiloru numai pe bazea libertátiei personale și de asociatiuni, adeca elu néga mai departe popórelor slave și romane dreptulu de a se constitui politicesce. Convingerea, ca dela majoritatea dietei din Pest'a nu e de asteptatu nimic'a în privinti'a natiunalitátiloru, se dice în acea corespundintia, devine totu mai generala.

Contr'a acelor sciri respandite, dupa cari diet'a la erumpe- rea resboiului aru avé a se inchide, raspunde „Magyar Világ”: „Resboiulu nu e motivu, ca diet'a sa nu si continue lucrările se- le. Tocm'a resboiulu, afacerea acésta eminentu comuna, póte înaintá tare oper'a impacării, déca natiunea (tiér'a) posedá adevérat'a cuno- scintia despre necesitatea și lipsele de o legatura a statului. Déca diet'a aduna acum materialu solidu pentru o formatiune defi- nitiva constitutională, atunci Austri'a va trece din luptele de fatia cu atátu mai iute și mai siguru la o viétia puternica și fructifera.”

Deputatiunile regnicolare sunt active dar cu putinu sporu. Ni e cunoscutu ca croatii erau la rendu sa raspunda. Ca voru raspunde séu ca se voru duce acasa sa-si încunoscintieze diet'a lor despre actiunea și celelalte ale lor, — erá cértá între faime- le respandite. Astadi cetimu o depesia datata din Pest'a dela 9 Iunie în carea ni se spune, ca partea croata din delegatiune e ga- tá cu elaboratulu și ca în 10 si urmátorele se va tiné siédintia generala. — Cestiunea teritoriala va fi aceea, care va face pedecile cele neînvingibile. —

În politic'a din afara credeamu, ca dupa esperinti'a ce o facemu, va mai trece póte multu pâna cându va sa audimu scirea cea înfiorătoare ca au cursu sânge. Intrarea Prussieniloru în Holstein erá privita de cea mai mare parte de casus belli, va sa dica de motivu de a puté slobozi tunurile ori acolo în Holstein, ori de alta parte unde- va. Diplomati'a însa a aflatu altu mijlocu, ea dicea acum ca déca un'a baremu din puterile cele dóue, Austri'a și Prussi'a, nu s'aru tiné defederatiune, atunci lucrulu aru fi simplu, asiá însa lucrulu are sa se înainteze înca la cea din urma instantia, la federatiune, unde sa sa judece adéca, déca sa se bata ceste dóue puteri séu nu. Acum cetimu ca federatiunea în puterea unui articolu au făcutu propunere de a se mobilisá totu contingentulu federatiunaliu spre a se opune pasiloru antifederatiunali ai Prussiei. La tóte aceste adi ne însciintia o depesia din Vienn'a ca „legaturile diplomatice între Austri'a și Prussia sunt întrerupte si ca contele Caroli, transmisulu austriaculu cur- tea din Berlinu, este chiamatu de acolo. Se astépta în tempulu celu mai de aprópe înca si alte manifestatiuni din partea Austriei, cari testéza despre decisiunea Austriei în cestiunea ducatelor Schleswig-Holstein.”

Ce e dreptu din partea Austriei s'a făcutu și pâna acum multu

spre încungiurarea conflictului și înca chiaru și retragerea despre- zare amu semnalatu și noi în nrulu trecut, póte fi privita le asiá ce-va.

Din Berlinu se scrie ca în unu consiliu de ministri resboiulu e decisu. — Despre rege se spune ca în o cuventare ce o tinú oficieriloru de garda la plecare le dice: Prussi'a merge acum ori către unu venitoriu gloriosu, ori către unu esitu necalculabilu, spe- réza o vesela revedere. Déca însa providinti'a altufeliu aru fi de- cisu, atunci cei ce se despartu (regele și ofierii) nu se voru mai revedé nici odata. —

Scirile despre purtarea Rusiei înca sunt contradicátore. Unele in- tarescu alianti'a Austriei cu Russi'a, altele, déca si nu demintu ace- ste sciri, totusi dícu ca aceste sciri aru fi prea tempurii. Dóue sciri vomu înregistrá despre Russi'a și adeca aceea în care se spune ca Prin- de Hohenzollern aru fi cerutu svatulu imperatului rusescu: sa priméscá corón'a Romaniei séu nu. Si se dice acolo, ca imperatulu Rusi- loru s'aru fi esprimitu, ca lui nu-i vine bine se vadia o Romania suverana lângá sine; cu tóte aceste elu mai bucuros va vedé pe tronulu Romaniei pre unu Hohenzollern decâtu pre unu principe fran- cesu ori chiaru italianu. Alt'a e o depesia telegrafica din Carls- bad dela 9 Iunie, în carea se dice ca Russi'a staruesce, că Prin- pele Carolu sa se casatoréscá cu princess'a de Leuchtenberg. Mai adaugemu scirea din Varsiovi'a, dupa carea se dice ca consiliulu de statu polonu are sa încete de a functiuná și firm'a băncei po- lone are sa se schimbe în comptoriu de banca. În urm'a acestei mesuri biletele de banca polone au sa ese din cursu și sa remana numai rusesci. —

Din Parisu se telegraféza în 8 Iunie, ca „la France” scrie: Ducele de Gramont au făcutu cea din urma încercare de impacuire. Contele de Mensdorff inse tine strinsu de motivele desfasiurate în respunsulu datu în urm'a invitării la conferintie. Depesiele despre rezultatulu silintielor date pentru efeptuirea împáciuirii se astépta mâne (în 9 Iunie). Mai departe se adauge în aceeași depesia, ca principele Napoleonu a avutu o întrevorbire cu Imperatulu Na- poleonu. — O alta depesia spune ca acelasiu diariu deminte scirea, ca si din partea Franciei se facu pregátiri militare. — Caracteristic'a este pentru situatiune urmátorea depesia din Parisu dela 8 Iunie: Constitutionel dice: „Situatiunea Franciei nu s'a schimbatu prin evenimintele din urma. Nisuintiele pacinice sunt fără de efect, de-si nu au erumtu înca resboiulu. Franci'a va stá cá si mai înainte afara de cerculu certei; ea nu are nici unu obliga- mentu, ea si pastreza libertate deplina fatia cu actiunea.”

„Erumpa ori nu erumpa resboiulu, ea nu va întârdia, cându i se va dá ocaziunea, a-si pune de nou în lucrare influinti'a sea pen- tru pace. Sub alte împregiurări, Franci'a numai atunci va luá parte activa la evenimente, cându se va vedé obligata la acésta de im- periósele împregiurări, pentru cá sa-si apere onórea și interesele ei natiunale.” La acésta adauge redactiunea „Presse” i din Vienn'a: ca acésta dechiarare este fórté oraculósá.

Din Londón se telegraféza (dela 8 Iunie) ca în cas'a de josu (a deputatiloru) la o interpelatiune raspunde secretariulu de statu Layard: ca regimulu (englezu) nu are nici o scire despre trecerea Turciloru în Romani'a. — „Times” vorbindu despre con- flictulu între Austri'a și Prussi'a încuviintieza ca Austri'a nu se supune la nerusinatele pretensiuni ale contrariloru ei și dice, ca are dreptu Austri'a cându intra în actiune dimpreuna cu federatiunea, pentru scopuri cari se tinu de federatiune și ca Prussi'a tocma a- siá trebuie sa se supuna decretelor federatiunei, cá si óre cându Dani'a. —

Din Italia sunt de astadata scirile mai rari. Se spune, ca Garibaldi au parasitu insul'a Caprer'a, dara în privinti'a activitatii se- le celei mai curende scirile se deosebescu un'a de alt'a. — În cer- curile militare se astépta începerea resboiului câtu mai ingra- ba. În legatura cu aceste si cele de mai susu ni se asigura în diu- rie, ca armat'a austriaca este asiá de pregatita, încátu cu sange re- ce astépta infruntarea inamiciloru ei. —

Din Turci'a cetimu ca Omer Pasi'a au plecatu la armat'a dela Dunare. Mai departe despre, asiedierea de trupe în fati'a Muntenegrului și altor puncte însemnate.

Scirile din Romani'a aduse de diuarie sunt diferitóre de totu, asiá încátu numai cu bagare de séma trebuie luate. În dílele din urma se alarmase diuaristic'a cu scirea, ca turcii au intratu la Giurgiu în Romani'a. Diuarele de acolo ne vinu câte ne vinu si cându ne vinu si târdiu si fórté neregulat. Totusi pentru orientare de- spre starea lucruriloru dâmu mai la vale dupa „Romanulu” unele date, din care déca se si vede ca faim'a despre intrarea turciloru nu se adevéresce, ni se spune ca situatiunea si acolo e se- riósá si ingrigitóre. —

Reproducemu din diuariulu oficialu „Wiener Ztg.”: „Iubite de Majlath! Cu parere de reu amu întieiesu, ca secet'a si dege- rarea într'o parte mare a regatului Meu Ungari'a au nimicitu pro- spectulu de secerisiu manosu.

Cunoscinti'a întemplării acéstei'a m'a petrunsu cu atátu mai tare, cu câtu aceea parte a regatului meu care printr'unu siru de

ani rei, căra mai vertosu prin sece't'a din 1862 a fostu adencu lo-vita, de nou se vede a fi espusa la o stare lipsita.

„Deci afiu de bine a ordoná, ca, sub presidiu'tu si conduce-rea tavernicului meu, neintardiata sa se forme o comissiune, ce dupa judecare precisa a tuturor relatiunilor ponderose va ave sa se consfatuésca despre modulu si form'a, despre mijlocele de aju-toriu folositoriu precum si despre procurarea si folosirea lor.

„Contezu la aceea, ca intrevenirea regimului meu in ti'era, si mai vertosu la staturile si reprezentantii adunati la dieta, va afla spriginire.

„Asceptandu rezultatulu doritu, asceptu totodata, ca Dia cátu mai urgente mi vei asterne propunerile respective.“

Vienna 6 Iunie 1866.

Franciscu Iosifu m. p.

Totu in acestu intielesu si sub acelasi datu s'a induratu Maje-statea Sea a emite unu autografu si cátra min. Belcredi, deman-dandu-i, cá sa mijlocésca unu referatu despre starea semenaturilor, care apoi in contielegere cu min. de comerciu si economia nationala va ave a-lu asterne Majestá'tiei Sale.

„Wiener Ztg.“ dela 3 Iunie publica :

I o ordinatiune imperatésca din 28 Maiu, valida pentru re-gatulu lombardo-venetianu, litoralu dimpreuna cu Istri'a, Goriti'a, Gradisc'a, Tirolulu de média di si regatulu Dalmatiei, prin carea pentru lucrurile acestea se suspende activitatea celoru done legi din 27 Octomvre 1862 nr. 87 si 88 a foiei imperiale de legi, privitóre la scutulu libertá'tiei personale si alu dreptulu domiciliariu pâna la o alta dispositiune legala ;

II. o ordinatiune imperiala din 30 Maiu prin carea se impu-ternicesce comandantele armatei imp. de nordu, dupa cerinti'a dic-tata de impregiurári a luá mesuri in fortaretiele de sub comand'a sea si in tinuturile acelor'a si a le estinde la casu de lipsa si pentru alte cercuri, si adeca :

1) a suspende activitatea ambelor legi dela 27 Octobre 1862 Nr. 87 si 88 a f. imp. de l. privitóre la scutulu libertá'tiei personale si dreptulu domiciliariu ;

2) a statori si pentru persóne din statulu civilu procedur'a penala a judecatorieloru militare si adeca dupa norm'a legi pe-nale militare dela 15 Ianuariu 1855 la casu candu cine-va s'aru face vinovatu de crimele prevedute in legea penala generala dela 27 Maiu 1852 cuprinse in § 58 pâna 89, 92, 98 pâna la 100, 166 pâna la 169, 190 pâna la 196 si 220 pâna la 222, aseme-ne candu cine-va se face vinovatu de inlesnirea (§§ 211 pâna 219) la un'a din aceste crime, precum si pentru faptele penibile nor-mate prin §§ 279 pâna 299, 300, 302, 305, 308, 312 pâna 314 si 326 pâna 328. In fine

3) a introduce si dreptulu statariu militariu contra crimelor enumerate in alinea a doua.

Punerea in lucrare a acestoru mesuri trebuie sa se faca cunos-cute respectiviloru de comandantele superioru alu armatei de nordu séu de vre-unulu din subcomandantii anume imputerniciti de acel'a, publicandu-se totudeun'a deosebitu si anumindu cu acuratetia cer-culu unde au de a se aplicá aceste mesuri.

Deca la o persóna civila pre lángra vre un'a din crimele de mai susu se adaugu si alte crime séu transgressiuni, judecata mi-litaria are a-si estinde activitatea sea si asup'r'a acestor'a. Cu tóte acestea penalitatea e de a se mesurá in casurile ceste din urma dupa legile penale privitóre la persóne civile.

Judecatoriele militare potu dictá penalitá'ti corporale (trupesci) numai incátu iarta legile penale pentru civili.

Dela diet'a din Pest'a.

Ca unu nou adausu la cele publicate despre siedinti'a dietala ungurésca dela 2 Iunie mai publicámu dupa „Concordi'a“ si urmatórele:

Subcomissiunea esmisa in caus'a ordinárei obiectelor, pro-punendu a se alege mai multe despartimente asternú in asta sie-dintia (in 2 Iunie) unu program, care statorésce ordinea obiec-telor ce au a se impárti intre diferitele subcomissiuni. E si in-ti'a acelu programu o resumemu in urmatórele :

„Intre afacerile despartimentulu I. s'aru tiné: partea mate-riale a dreptulu civilu, carea pretinde dispusetiunile permaninti ale legislatiunei, precum suntu :

a) dreptulu privatu civilu luat in intielesu strinsu, in a cá-rui cercu se tine dreptulu de asociare, legea de impamentenire, de imigratiune si emigratiune ; b) sistem'a cártiloru funduarie ; c) legea de concursu.

De agendele despartimentulu II. sa se tina : a) deslegarea cestiunilor de dreptu, ce mai sustau inca din institutiunile aviti-ce ; b) regularea definitiva a causeru urbariali si possessiunarie ; c) regularea causeru feudali si a servitutiloru ; d) regularea regalielor si e) a drepturiloru si detorintieloru patronatelor :

De despartimentulu III. se tina :

a) dreptulu de páduritu ; b) dreptulu de venatu ; c) drep-tulu de pescuitu, de udatu, de comerciu si de edificatu ; d) po-liti'a de câmpu.

Despartimentulu alu IV. aru ave sa faca unu proiectu des-pre partea formale a dreptulu privatu si anume :

a) despre organisarea judetului de pace ; b) despre regula-rea locurilor credibile si a advocatiloru ; c) despre organisarea judetiloru civili ; d) despre manipularea judetiloru ; e) despre dreptulu de pedepsitu relative la judetie ; f) despre ordinea pro-ceducei civili ; g) despre manipularea causeru ne procesuali ; h) despre competinti'a judecatorésca.

Despartimentulu V. aru ave a luá asupra-si obiectele legis-latiunei penali, cu privire la elaboratulu dietei din 1843, si apoi sa faca unu proiectu de lege :

a) despre partea materiale si formale a dreptulu pena-le ; b) despre sistem'a inchisoriloru.

Despartimentulu alu VI. are a face proiectu de lege :

a) despre dreptulu cambiale ; b) despre indreptá'ri, modi-ficatiunile si integritate de lipsa in privinti'a legiloru comerciali ; c) despre relatiunile liferatulu de marfe ; d) despre pádirea es-traordinaria a societá'tiloru ajutato're, a instituteloru de creditu si a altoru asociári de scopu filantropicu.

Despartimentulu alu VII. aru ave a elaborá o sistema, despre dreptulu montanisticu (baitu) atátu materiale cátu si formale.

In fine despartimentulu alu VIII. aru ave a se ocupá cu le-gislatiunea ce se referesce la interesele literaturii, si a face pro-iectu de lege :

a) despre organisarea definitiva a pressei ; b) despre apera-rea dreptulu propriu pe terimulu literaturii si alu artei.

Dupa aceste comissiunea cere, sa decida cas'a :

1) Ca despartimentele in lucrá'ri lor sa iee de punctu de manecare sistemulu ministeriale respundietoriu, ce e basatu pe le-gile tieriei.

2) Ca desemnandu-si barbatii de specialitate, pe cari aru do-ri a-i chiamá la consultá'ri lor si cari voru primí diurne de cáte 5 fl., sa le comunice numele cu presidele.

3) Cá fia-cre despartimentu sa-si alega din sinulu seq pre-siedinte si referinte.

4) Cá cestiunile dela cari depinde staverirea in principiu a mai multoru obiecte legislative, sa se astérna presideliu comissi-unei codificationali, pentru ca, — spre d scutarea acestoru cestiuni, — sa se póta aduná intrég'a comissiune, si in casu de lipsa sa pó-ta dispune a se tiné óresi-care conferintia mista cu celelalte co-missiuni. Acestu programu se primí unanimu si se decise, ca in 9 a l. c. sa se desbata.

Comissiunea dietale esmisa in caus'a economiei nationali alese o subcomissiune in persónele urmatoriloru : Pres. M. Lónyay, referinte Iuliu Kautz ; membri : Em. Fest, Ern. Hollán, c. Lupu Bethlen, Aug. Trefort, Lad. Kovaács, Pauln Nyáry, Colomanu Ghy-czy, Gabriele Kemény, Gabriele Lónyay. Asemene se alesera membri si pentru subcomissiunea pentru cultu si invetiamentulu pu-blicu ; de membri acelei'a se alesera Lad. Bezerédi, Iuliu Kautz, Svetozaru Milutinovics, Iosifu Sárközy, Em. Szabó. Colomanu Ti-sza, Ed. Zsedényi.

Publicare.

In urm'a determinatiunei siedintiei directiunei Asociatiunei ro-mâne de Aradu pentru cultur'a poporului, tinuta in 21 Maiu 2 lu-niu nr. pr. 177 cu aceste e adusu la cunoscinti'a publica camca : Adunarea generala a aceleiasi Asociatiune va fi tinuta la Aradulu vechiu in 20 Iunie (2 Iuliu c. n.) si diete urmatóre, la care scri-bare nationale, din partea Directiunei suntu chiamati cu onórea cu-venita toti cáror'a li jace la anima promovarea culturai poporului român.

Semnatu in Aradu 21 Maiu (2 Iunie) c. n. 1866.

Directiunea Asociatiunei nationale pentru cultur'a poporului român.

Ioanne Barcianu,

Dionisiu Pascuti,

pres. direct. subst.

notariu direct.

Fagarasu 28 Maiu. (Alegerea pentru dieta). Din o impartásire ce ne veni la mâna impartásimu cu privire la alegerea si respective realegerea de deputati pentru diet'a din Pe-st'a in districtulu Fagarasulu urmatórele :

„Vineri si sambata in 20 si 21 Maiu s'a continuatu si finitu a-legerea in Siercai'a, unde au esitu Dl. Mateiu Popu Gri de a n u cu 428 voturi in contr'a la 86 voturi prevaricate. Dupa acést'a, joi, vineri si sambata in 26, 27 si 28 Maiu, s'a urmatu realege-rea in cerculu inferioru Liss'a (dupa comu amu amintitu in nrulu trecut, in urm'a resignárei dlui Colon. si comand. de fortaretia D. bar. Davidu Ursu de Margin'a, Red.) unde cu resultatu imbucura-toriu au esitu Il. Sea dlu Cap. supremu Ioann Cav. de Pascarin alesu cu unanimitate, adeca cu 511 voturi cá sa nu mai pomenimu de unu votu retáciut. — Alegerea aicea au decursu in ordinea cea mai buna.

Indata dupa alegere fu inviatu Ilustr. Sea, carele si veni si se presentá alegatoriloru sei. Bucuri'a si entusiasmulu erá generala. Multiamirea se putea ceti pe fetiele tuturor.

Principatele române unite.

București 26 Florariu (7 Cirsieriu).

Astăzi o parte a ostirei de garnisone prin capitala București a pornit spre a se asedia în cantonamentul pe liniile Argeșii. (între București și Giurgiu R.) Trupele pornite astăzi se compun de regimentul alu 7-lea de infanterie, venatori, o parte din artilerie, câte-va companii de grănicieri, și unu număr de care lancieri. Mari a sea a inspectat la bariera Sierbanu-Voda ostirile, și a fost primit cu cel mai mare entuziasm. — Poporul, armata, erau miscati de un simțiment barbarescu, de o cugetare romană. Și când strigarea „Traiesca Romani” a sa redica din rendurile ostirei și ale multimei adunate, simția în vibrarea puternică a vocii lor, otărîrea unei națiuni ce voiesce a trăi, ce nu va mai permite niminui se calce pământul său fără a întepina o resistință de marte, fără a trece peste cadavrele a mii de români.

Măne alta parte a armatei va parasi capitala pentru aceeași destinație.

Romani a amu spus o și o repetim, și d. ministru de finanție a declarat o astăzi în adunare, Romani a nu va ataca pe nimene, căci ea nu voiesce a radica dificultăți cu nici un a din puterile vecine și mai puțin înca cu Turci a cu care ayem legaminte strinse. Dar deca vre-unu nesocotitu aru trece fruntariile țierei, trebuie sa fimu ga a a-lu primu că o nație libera, că unu popor ce se respectă. Armata Romani, ajutata de voluntarii ce voru merge în ajutorul ei, — căci totu romanul trebuie sa alerge la chiamarea patriei, — își va face datorii sea. Cetățienii și soldatii totu voru fi un a, totu într-o cugetare, într-unu aventu, voru alerga la fruntarie spre a le aperi de ori ce calcare din afara, spre a scapa onorea și demnitatea țierei lor. Nu sunt și nu pot fi omeni în Romani a cari sa cugete altafeliu, căci acest a aru fi o umilire, aru fi o tradare.

Cându apelul patriei se va face, cându vocea ei va chiama pe fiii sei în giurul stindarului său, totu se voru aduna, totu voru da și vieti a lor și averea lor pentru mantuirea națională, căci totu întielegu astăzi ca unu joc mare se joacă, și ca poporele ce se voru areta nemernice voru fi pentru totdeun a sterse din cartea celor viue.

... În ședința de astăzi a adunării, guvernul a prezentat unu proiect de lege, a cărui importanță politică și financiară nu va scapa niminui. Elu a cerut dela adunare autorizarea de a emite bilete cu cursu obligatoriu pentru o suma de 12 milioane de franci, sau 32 milioane de lei. Aceste bilete sunt destinate a servi atatu pentru cheltuielile taberilor de exercitiu, unde sa traim armata, catu și pentru a întepina plățile cele mai urginti ale tesaurului, care în urm a administrării trecute este știut ca se afla în cea mai deplina secare și încarcatu de datorie. D. I. Brătianu, ministru de finanție, a espus într-unu cuventu pe care-lu publicam mai josu necesitățile ce au silitu pe guvern a propune Camerei acesta mesura. Din punctul de vedere politic, cuvintele dlui Brătianu sunt program a guvernului fatia cu impregiurările actuali. Din punctul de vedere financiaru ele definesc bine scopurile proiectului în cestiune.

Cercandu-se de mai multi deputati urginti a, asupr a acestei legi, adunarea s a retrasu în secțiuni unite spre a desbata. La redeschiderea Ședinței, urginti a s a votat mai în unanimitate. Asta sera Comitetul se va ocupa cu cercetarea proiectului, și măne Vineri, credem, va și veni cu raportul său înainte adunării.

Ordinul de di

cătra gard a națională. Cetățienii, Oficiarii, su-oficiarii și gardisti.

Armata română este chiamata din înaltu ordine a trece în tabara pe liniile Argeșului. Paz a Capitalei Romani remane în mâinile gardei cetățienesci. Văue daru este încredințata liniscea, ordinea Bucureștilor, văue sarcin a de a ținea locul armatei care merge unde onorea națională o chiama.

Cetățienii! Veniti la datorii vōstra cu grăbire, cu nepregătare. Cugetati ca interesul cel mai mare alu fia-căru cetățianu este interesul tuturor; și ca celu ce, în momente ca acele de fatia, nu vine la postulu său nu merita numele de cetățianu, de romānu.

Gardisti, care n'ati primitu înca puscii, ve invită că de îndată sa veniti a le primu dela comandantii companiilor respective.

Sunt sicuri ca nu me veti pune în poziție a usă de articolul 59 din lege, care prevede amenda și închisore.

Comandantii de compania! luati și împărțiti armele la toti gardistii din compania ce comandati, pentru că serviciul pazei Capitalei sa nu sufere, și că nu unii numai sa aiba greutatea datorialor ce sunt ale tuturor.

Inspectore Generalu alu gardei cetățienesci din tota Romani a Generalu Nicolae Goleșcu.

Redactoru respunditoru Nicolau Cristea.

Varietati.

* Parisu în Maiu. (Necrologu). Din o epistolă privată aflăm ca Dimitriu Tiatia, nascut în Saliste în Transilvania au reposat în zilele din urma a lunei lui Maiu st. n. la Parisu. Densulu a fostu invetiacele și apoi culegatoriu mai multu tempu în tipografia noastră arhidieceșana. De aicea s a stramutat pentru perfectiunarea sea în ramulu tipograficu, la București apoi la Pest a și de aci la Viena unde au petrecut multu tempu fiindu ocupatu în tipografia c. r. a statului. Aci se purta cu multa diligență și desteritate asiă încatu si atrase complacerea și stim a sotilor sei și iubirea superiorilor sei. Din Viena, zelulu său celu avé cătra immultirea cunoscintelor sei, lu conduse spre a întreprinde o calatoria la cetatea cea vestita a lunei, la Parisu, cu scopu de a petrece și acolo oreșii care tempu, de a cunoste tipografiile și de acolo si dupa ce si va fi adausu la cunoscintele sei de ajunsu, sa se reintorca în patria, că omu deplinu. Aci dupa cum aflăm, au lucratu în o tipografia, trăind mai numai pentru specialitatea sea, și ceea ce în impregiurările sei nu fu consultu, nu dedu de cunoscintia altor romani aflatori acolo. Referitoriulu despre marte densulu, unu st. romanu din Romani a spune, ca era déjà greu bolnavu cându l a aflatu și pre lănga aceea suferind și de lips a mijlocelor. Acelu adeveratu frate, îndată s a pus sa faca totu ce se pôte spre imbunatațirea sortiei patimindului, a facut o colecta de 350 franci, cu scopu ca la consultarea medicului sa se reintorca bolnavulu în țiera sea natală, căci dupa cum dicea mediculu, singurul mijlocu de scapare era aerulu, în care a crescutu și datinele cu care e deprinsu. Daru fu prea târziu și acestu consiliu și asiă fu asediatu în Hotel D'ieu, unde se îngiriga, pre lănga serviciulu ordinariu, și doi romani stud. de medicina de densulu. Cu tote aceste în 29 Maiu reposă! — S e immormentatu cu observarea tuturor celorlora prescrie de biseric a noastră, în cimetierulu Mont-parnasse. Acelu st. D. ne spune ca românii de acolo voru a-i radica și o petra monumentală.

Cu ocașunea immormentării, ne spune acea trista înștiințare, ca camaradii raposatului deplăngeau în reposatulu pre celu mai bun lucratoriu, forte iubitu și de patronii și camaradii sei.

În momentele cele din urma pomenea multu de Escelentia Sea Archiep. și Mitropolitulu Andreiu Baronu de Siagun a, ca de celu dintăiu patronu alu său și care l a împartășit și dupa ce au esit repos. de sub nemijlocitul patronagi adese de generositatea Sea; asemenea pomenea și de alti binefacatori ai sei.

Noi ne implinim o jalnică detorință, cându facem acest a cunoscutu publiculu nostru, pentruca reposatulu fu uniculu până acum a, care au trăit cu atāt a zelu pentru meseria sea și carele pre lănga strimțarea de mijloce, au petrunsu lumea asiă dicendu, că sa adune cunoscintie prin care sa fia folositoriu în mijloculu națiunei sei. — De alta parte ne simțim detori a multimi frăților aflatori în Parisu de îngirirea și de iubirea ce a aretat cătra acestu confrate alu nostru.

*** Cass a de pastrare din Sabiu. La adunare generală a reuiniunei dela cas a de pasrtare de aci din 6 Iunie s a decisu a se radica mesur a procent. cu 1% asiă încatu celu ce eloca (pune) bani în cass a de pastrare primesce 5% și celu ce imprumuta din cass a de pastrare, platesce 6%. Acelor detorasi, cari au primitu bani imprumutu din acea cassa, pre lănga îndatorirea de a respunde 5%, li e concesu în terminu de 3 respective 6 luni, dupa cum adeca s a pututu face o invoială, a plăti înca 5%; dupa trecerea acestu terminu inșu sunt detori a plăti și ei 6% sau deca nu voru voi a plăti atatea procente, a reintorces capitalulu.

*** Tergulu de țiera alu Brasiovului. De aci se scrie (în 9 Iunie) ca tergu de țiera că în primaver a din estu anu nu se mai pomenește. Multi dintre cei ce dusesse marfa la tergu nu au vendutu nici sa-si scōta cheltuiāl a ce a avutu cu esirea resp. venirea la tergu. Cumperatorii au fostu forte rari, lips a de bani nici odată nu a fostu asiă de simțita că acum. Suirea agiului la galbeni și argintu are influența mare asupr a preturilor de lăna. De alta parte frica despre incurcaturele politice și frigulu, ce a vatematu bucate, pōme și legumi tote impedece seu celu puțin contribuie multu la impedearea unei miscări mai vii în comerci.

*** Instrucțiunea în cultur a grădinilor în Belgiiu era înca la 1842 în seminariile statului (écoles normales), studiu obligatu. Dela 1862 este prescriu acestu obiectu pentru tote seminariile și cari se afla sub episcopi. Tinerii primescu acolo cunoscintie despre cultur a pomilor, legumilor; creșterea florilor, educarea arborilor de bărcu și de lucru, precum și plântarea de tufisuri înfrumșetătoare etc.

Burs a de Viena.

Din 1/13 Iunie 1866.

Metalicele 5%	55 25	Actiile de creditu	123 10
Imprumutulu nat. 5%	59 75	Argintulu	138 50
Actiile de banca	655	Galbinulu	6 60

Editura și tipariulu tipografiei arhidieceșane.